

GAISA KUĢA TEHNISKĀS APKOPES INŽENIERA PROFESIJAS STANDARTS

1. Profesijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis	
Gaisa kuģa tehniskās apkopes inženieris	Piektais profesionālās kvalifikācijas līmenis (5. PKL). Atbilst sestajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim (6. LKI).
2. Profesionālās kvalifikācijas prasības	
Profesijas specializācijas: Gaisa kuģa tehniskās apkopes mehānikas inženieris (5. PKL, atbilst 6. LKI) Gaisa kuģa tehniskās apkopes avionikas inženieris (5. PKL, atbilst 6. LKI)	
Saistītās profesijas, kvalifikācijas līmenis: Gaisa kuģa tehniskās ekspluatācijas tehniķis (4. PKL, atbilst 5. LKI).	
3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu kopsavilkums	
<p>Gaisa kuģu tehniskās apkopes inženieris plāno un vada uzdevumus, kas saistīti ar gaisa kuģu mehānisko iekārtu vai elektronisko, elektrisko un elektromehānisko iekārtu lietošanu, uzraudzību, apkopi un remontu, analizē ekonomiskos aspektus, plāno izpildāmos darbus, gatavo darbam ierīces un mehāniskās vai elektroniskās, elektriskās, elektromehāniskās iekārtas pēc spēkā esošajām reglamentējošām instrukcijām.</p> <p>Gaisa kuģa tehniskās apkopes inženieris strādā organizācijās, kurās izmanto gaisa kuģus, veic to tehnisko ekspluatāciju, apkopi un remontu.</p>	
Gaisa kuģa tehniskās apkopes inženiera pienākumi un uzdevumi:	
3.1. Gaisa kuģa mehānisko iekārtu, agregātu un mezglu tehniskās apkopes nodrošināšana un remonts:	
<ul style="list-style-type: none">• strādāt ar gaisa kuģa tehnisko dokumentāciju angļu valodā;• veikt gaisa kuģa tehnisko apkopi;• veikt gaisa kuģa korpusa un sistēmu tehnisko apkopi un remontu;• veikt dzinēja, tā sistēmu un palīgiekārtu tehnisko apkopi un remontu;• veikt propellera tehnisko apkopi un remontu;• veikt gaisa kuģa mehānisko agregātu un mezglu tehnisko apkopi un remontu.	
3.2. Gaisa kuģa elektronisko, radioelektronisko, elektrisko un elektromehānisko iekārtu, agregātu un mezglu tehniskās apkopes nodrošināšana un remonts:	
<ul style="list-style-type: none">• strādāt ar reglamentējošajām instrukcijām un procedūrām, kas attiecas uz gaisa kuģa elektroniku;• veikt elektronisko un radioelektronisko iekārtu, agregātu un mezglu pārbaudi, apkopi un remontu;• veikt elektrisko un elektromehānisko iekārtu, agregātu un mezglu pārbaudi, apkopi un remontu.	
3.3. Izpildāmo darbu plānošana, organizēšana un vadīšana (vispārējie uzdevumi):	

- pārzināt galvenos aviācijas normatīvos aktus un regulas;
- pārzināt un ievērot darba tiesisko attiecību normas, darba aizsardzības un vides aizsardzības normatīvo aktu prasības;
- lietot valsts valodu;
- sazināties vienā vai vairākās svešvalodās, t.sk. lietojot profesionālo terminoloģiju;
- izmantot modernās informācijas tehnoloģijas;
- plānot un organizēt savu un komandas darbu;
- izstrādāt pārskatus, publikācijas un prezentācijas par pētniecības rezultātiem nozarē un profesionālās darbības jomā;
- nepārtraukti turpināt tālākizglītību un pilnveidot savas zināšanas par novitātēm nozarē un profesionālās darbības jomā.

4. Profesionālās darbības pamatzudevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,

PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)
4.1. Gaisa kuģa mehānisko iekārtu, agregātu un mezglu tehniskās apkopes nodrošināšana un remonts:				
4.1.1.	Strādāt ar gaisa kuģa tehnisko dokumentāciju angļu valodā	<p>Pārzināt un ievērot reglamentējošās instrukcijas un procedūras.</p> <p>Izvēlēties saistošās apkopes vai remonta procedūras saskaņā ar tehniskās apkopes uzdevumu.</p> <p>Aizpildīt gaisa kuģa iekārtu tehniskās apkopes dokumentāciju.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Cilvēka faktors aviācijā</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Gaisa kuģa tehniskās dokumentācijas kopums, nomenklatūra un struktūra</p> <p>Gaisa kuģa tehniskās dokumentācijas analīze un izvērtēšana angļu valodā</p>	<p>Spēja strādāt ar gaisa kuģa tehnisko dokumentāciju.</p> <p>Spēja aizpildīt gaisa kuģa iekārtu tehniskās apkopes dokumentāciju.</p>
4.1.2.	Veikt gaisa kuģa tehnisko apkopi	<p>Uzturēt gaisa kuģa lidotspēju.</p> <p>Izpildīt gaisa kuģa pirmoslidojuma un plānotos tehniskās apkopes darbus.</p> <p>Izpildīt tehniskajā dokumentācijā noteiktās procedūras.</p> <p>Nodrošināt aviācijas palīgierīču tehnisko ekspluatāciju.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Kvalitātes sistēmas pamati</p> <p>Tipiskās gaisa kuģu konstrukcijas</p> <p>Gaisa kuģu tehnisko apkopju organizācija un nodrošināšana</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Gaisa kuģa tehniskā dokumentācija angļu valodā</p> <p>Tehniskās diagnostikas veidi</p> <p>Gaisa kuģu apkopes un remonta</p>	<p>Spēja veikt gaisa kuģa tehnisko apkopi.</p> <p>Spēja pielietot pamata matemātiskās darbības gaisa kuģu precīzas defektācijas, pieļaujamo pielaižu un atbilstošo remonta metožu noteikšanai.</p> <p>Spēja pielietot fizikas pamatus gaisa kuģa un to agregātu darbības un savstarpējās mijiedarbības sapratnei.</p>

			procedūras		
4.1.3.	Veikt gaisa kuģa korpusa un sistēmu tehnisko apkopi un remontu	<p>Atpazīt gaisa kuģa korpusa un tā sistēmu bojājumus un atteices.</p> <p>Atjaunot gaisa kuģa korpusa un tā sistēmu darbību.</p> <p>Izprast gaisa kuģa korpusa un sistēmu atteižu cēloņus un novērst atkārtotu atteižu rašanās iespēju.</p> <p>Remontēt gaisa kuģa aerodinamisko virsmu.</p>	<p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Mērījumu, mehānikas un materiālu zinības</p> <p>Tehniskās diagnostikas veidi</p> <p>Tehniskās apkopes un remonta procedūras un to noteicošā dokumentācija</p> <p>Aerodinamika</p>	<p>Spēja veikt gaisa kuģa korpusa un sistēmu tehnisko apkopi un remontu.</p> <p>Spēja veikt aerodinamisko virsmu remontu un apkopi.</p>	6. LKI
4.1.4.	Veikt dzinēja, tā sistēmu un palīgiekārtu tehnisko apkopi	<p>Diagnosticēt iekārtu bojājumus un atteices.</p> <p>Atjaunot dzinēja, tā sistēmu un palīgiekārtu darbību.</p> <p>Izprast dzinēja, tā sistēmu un palīgiekārtu atteižu rašanās cēloņus un novērst atkārtotu atteižu rašanās iespēju.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Gāzturbīnu un virzuļdzinēja uzbūve un darbības principi</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Dzinēja un to sistēmu un palīgiekārtu tehniskās apkopes un remonta procedūras</p> <p>Tehniskās diagnostikas veidi</p> <p>Mērījumu, mehānikas un materiālu zinības</p>	<p>Spēja veikt dzinēja, tā sistēmu un palīgiekārtu tehnisko apkopi.</p>	6. LKI
4.1.5.	Veikt propellera tehnisko apkopi	<p>Diagnosticēt propellera atteices un bojājumus, atjaunot tā darbību.</p> <p>Analizēt propellera atteižu rašanās cēloņus un novērst atkārtotu atteižu rašanās iespēju.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Propellers, tā funkcijas un konstrukcija;</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Raksturīgie bojājumi, atteižu iemesli</p>	<p>Spēja veikt propellera tehnisko apkopi.</p>	6. LKI

			Propellera remonts Tehniskās diagnostikas veidi		
4.1.6.	Veikt gaisa kuģa mehānisko agregātu tehnisko apkopi	Veikt gaisa kuģa mehānisko agregātu profilaktisko apkopi. Izpildīt dažādus sīkos gaisa kuģa mehānisko agregātu remontdarbus.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Mērījumu, mehānikas un materiālu zinības Gaisa kuģa mehānisko agregātu apkope un remontdarbi Raksturīgie bojājumi, atteižu iemesli Tehniskās diagnostikas veidi	Spēja veikt gaisa kuģa agregātu tehnisko apkopi.	6. LKI
4.2. Gaisa kuģa elektronisko, radioelektronisko, elektrisko un elektromehānisko iekārtu, agregātu un mezglu tehniskās apkopes nodrošināšana un remonts:					
4.2.1.	Strādāt ar reglamentējošajām instrukcijām un procedūrām, kas attiecas uz gaisa kuģa elektroniku	Pārzināt un ievērot reglamentējošās instrukcijas un procedūras, kas attiecas uz gaisa kuģa elektroniku. Aizpildīt gaisa kuģa elektronisko, radioelektronisko un elektrisko iekārtu tehniskās apkopes dokumentāciju.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Cilvēka faktors aviācijā <u>Lietošanas līmenī:</u> Gaisa kuģa tehniskās apkopes un remonta dokumentācija Dokumentācijas analīze un izvērtēšana	Spēja strādāt ar reglamentējošajām instrukcijām un procedūrām, kas attiecas uz gaisa kuģa elektroniku. Spēja aizpildīt gaisa kuģa elektronisko, radioelektronisko un elektrisko iekārtu tehniskās apkopes dokumentāciju angļu valodā.	6. LKI
4.2.2.	Veikt elektronisko un radioelektronisko iekārtu, agregātu un mezglu pārbaudi, apkopi un remontu	Diagnosticēt elektronisko un radioelektronisko iekārtu, agregātu un mezglu bojājumus un atteices. Atjaunot elektronisko sistēmu darbību. Izprast elektronisko un radioelektronisko iekārtu, agregātu	<u>Izpratnes līmenī:</u> Metroloģija <u>Lietošanas līmenī:</u> Gaisa kuģa elektroniskās un radioelektroniskās sistēmas, mezglu un agregātu uzbūve to funkcijas, ekspluatācija	Spēja veikt elektronisko un radioelektronisko iekārtu, agregātu un mezglu pārbaudi, apkopi un remontu.	6. LKI

		un mezglu atteižu rašanās cēloņus un novērst atkārtotu atteižu rašanās iespēju.	iespējamie bojājumi un atteices, apkope un remonta procedūras Elektronika, elektrotehnika, radioelektronika		
4.2.3.	Veikt elektrisko un elektromehānisko iekārtu, agregātu un mezglu pārbaudi, apkopi un remontu	Diagnosticēt elektromehānisko un elektrisko iekārtu, agregātu un mezglu bojājumus un atteices. Atjaunot elektromehānisko sistēmu darbību. Izprast elektromehānisko iekārtu, agregātu un mezglu atteižu rašanās cēloņus un novērst atkārtotu atteižu rašanās iespēju.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Metroloģija <u>Lietošanas līmenī:</u> Gaisa kuģa elektromehānisko mezglu un agregātu uzbūve to funkcijas, ekspluatācija iespējamie bojājumi un atteices, apkope un remonta procedūras Elektronika, elektrotehnika, radioelektronika	Spēja veikt elektrisko un elektromehānisko iekārtu, agregātu un mezglu pārbaudi, apkopi un remontu.	

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,					
VISPĀRĒJĀS zināšanas un kompetences					
Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Vispārējās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
5.1.	Pārzināt galvenos aviācijas normatīvos aktus un regulas	Pārzināt un ievērot galvenos aviācijas normatīvos aktus un regulas.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Aviācijas normatīvie akti un regulas	Spēja pārzināt aviācijas normatīvos aktus un regulas.	6. LKI
5.2.	Pārzināt un ievērot darba tiesisko attiecību normas, darba aizsardzības un vides aizsardzības normatīvo aktu prasības	Ievērot darba tiesisko attiecību normas un profesionālo ētiku. Pārzināt un ievērot darba aizsardzības, ugunsdrošības un vides aizsardzības normatīvo aktu prasības.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Darba tiesisko attiecību normatīvie akti Profesionālā ētika Darba aizsardzības, ugunsdrošības un vides aizsardzības normatīvie akti	Spēja pārzināt un ievērot darba tiesisko attiecību normas, darba aizsardzības, ugunsdrošības un vides aizsardzības normatīvo aktu prasības.	6. LKI
5.3.	Lietot valsts valodu	Skaidri un saprotami sazināties latviešu valodā. Ievērot lietišķās komunikācijas principus latviešu valodā. Pilnībā izprast un analizēt nozares tehniskās publikācijas un periodiskos izdevumus latviešu valodā.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Labas valsts valodas zināšanas Plašs un atbilstošs vārdu krājums Profesionālā terminoloģija Funkcionālā gramatika	Spēja skaidri un saprotami sazināties valsts valodā rakstiski un mutiski darba pienākumu veikšanā.	6. LKI
5.4.	Sazināties vienā vai vairākās svešvalodās, t.sk.	Sazināties mutiski un rakstiski dažādās profesionālās situācijās un	<u>Lietošanas līmenī:</u>	Spēja brīvi sazināties, rakstīt, lasīt, un uzstāties vienā vai vairākās svešvalodās, saprotot un lietojot	6. LKI

	lietojot profesionālo terminoloģiju	<p>vidēs.</p> <p>Lietot profesionālo terminoloģiju.</p> <p>Prezentēt jautājumus gan profesionālajā vidē, gan sabiedrībai.</p> <p>Sazināties vienā vai vairākās svešvalodās.</p>	<p>Funkcionālā gramatika</p> <p>Profesionālā terminoloģija</p> <p>Starpkultūru komunikācija</p>	profesionālo terminoloģiju un jēdzienus.	
5.5.	Izmantot modernās informācijas tehnoloģijas	Izmantot mūsdienīgas darba organizācijas formas un modernās informācijas tehnoloģijas.	<p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Informācijas tehnoloģijas</p> <p>Datu analīze, apstrāde un aizsardzība</p> <p>Datorprogrammas - elektroniskās tabulas, datu bāzes, informācijas uzglabāšana un vadība</p>	Spēja izmantot savā profesionālajā darbībā modernās informācijas tehnoloģijas.	6. LKI
5.6.	Plānot un organizēt savu un komandas darbu	<p>Plānot un organizēt savu darbu, organizēt un vadīt komandas darbu.</p> <p>Strādāt atbilstoši profesionālās ētikas principiem.</p> <p>Sadarboties, ievērojot profesionālās saskarsmes principus un darba tiesisko attiecību normas.</p>	<p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Vadības zinības</p> <p>Darba plānošana</p> <p>Komunikācija, sadarbība, saskarsme</p> <p>Profesionālās ētikas principi</p>	<p>Spēja plānot un organizēt savu darbu.</p> <p>Spēja organizēt un vadīt komandas darbu.</p> <p>Spēja ievērot profesionālās ētikas principus.</p> <p>Spēja sadarboties, ievērojot profesionālās saskarsmes principus.</p>	6. LKI
5.7.	Izstrādāt pārskatus, publikācijas un prezentācijas par pētniecības rezultātiem nozarē	<p>Veikt datu statistisko apstrādi.</p> <p>Sagatavot pārskatus un publikācijas.</p>	<p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Datu apkopošana un analīze</p> <p>Komunikācijas zinības</p> <p>Pārskatu un publikāciju</p>	<p>Spēja sagatavot prezentācijas un prezentēt tās.</p> <p>Spēja sagatavot pārskatus un publikācijas.</p>	6. LKI

	un profesionālās darbības jomā	Sagatavot prezentācijas materiālus un publikācijas. Argumentēt savu viedokli.	sagatavošana <u>Prezentācijas prasmes</u>		
5.8.	Nepārtraukti turpināt tālākizglītību un pilnveidot savas zināšanas par novitātēm nozarē un profesionālās darbības jomā	Novērtēt savu profesionālo pieredzi. Izprast mācīšanās vajadzības karjeras izaugsmei. Sistemātiski apgūt jaunas zināšanas un pieredzi. Sekot aktualitātēm nozarē un izmantot iegūtās zināšanas praksē. Veicināt savu attīstību un pašizglītošanos.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Pašnovērtējuma mehānismi <u>Lietošanas līmenī:</u> Mācību, karjeras un darba gaitas plānošana Laika plānošana Pašizaugsme un mūžizglītība	Spēja sevi organizēt un, uzņemoties atbildību, turpināt mācīties un sevi izglītot profesionālajā jomā, kā arī attīstīt personiskās prasmes.	6. LKI

Vispārīga informācija	
Profesijas standarta iesniedzējs	<p>Rīgas Aeronavigācijas institūts Profesijas standarta izstrādes darba grupa: Darba grupas vadītājs: Mārtiņš Kleinhofs – Rīgas Tehniskā universitāte, profesors, Dr.sc.ing.;</p> <p>Darba grupas locekļi: Artūrs Kokars – Latvijas Aviācijas asociācija, valdes loceklis; Ingars Vaivods – Air Baltic, ražošanas menedžeris; Ilmārs Blumbergs – Rīgas Aeronavigācijas institūts, Inženiertehniskās un vadības fakultātes dekāns, docents, Dr.sc.ing.;</p> <p>Aleksandrs Bitiņš – SmartLynx Airlines, Aviodrošības vadītājs, Vecākais atbilstības novērtēšanas nodaļas tehniskais speciālists.</p>
Profesijas standarta ekspertu darba grupa	<p>Līga Vernera – Satiksmes ministrijas Aviācijas departamenta vecākā referente;</p> <p>Raimonds Lugēņins – Aizsardzības ministrija, Gaisa spēku Lidojumu drošības pārvaldes inženieris, Nacionālie Bruņotie Spēki;</p> <p>Aina Liepiņa – Labklājības ministrijas Darba tirgus politikas departamenta vecākā eksperte;</p> <p>Zintis Stabiņš – Latvijas Rektoru padome, Transporta un sakaru institūta Akadēmiskā un profesionālā aviācijas centra izpilddirektors – apmācības vadītājs;</p> <p>Ilmārs Blumbergs – Rīgas Aeronavigācijas institūta Inženiertehniskās un vadības fakultātes dekāns;</p> <p>Jānis Druska – Civilās Aviācijas aģentūras Gaisa kuģu tehniskās apkopes personāla sertifikācijas nodaļas vadītājs;</p> <p>Lauris Miķelsons – Transporta un loģistikas nozares ekspertu padome, A/S "Air Baltic Corporation" VP darbības atbilstības kontroles un drošuma jautājumos;</p> <p>Artūrs Kokars – Latvijas Aviācijas asociācijas valdes loceklis.</p>
Profesijas standarta saskaņošana PINTSA	<i>11.12.2019</i>
Profesijas standarta iepriekš saskaņotā redakcija	<i>nav</i>